

SIGURNE STAZE

3. oktobar 91/12, 19210 Bor

PIB: 111888309

Matični broj: 28299150

www.sigurnestaze.com

PRIMLJENO	11-09-2022
Org. jed.	Bor
Broj	6416/2022
Priloz	
Vrednost	

act

ZAJEDNO ZA
AKTIVNO GRAĐANSKO
DRUŠTVO

ИНИЦИЈАТИВА ДА БОР ДОБИЈЕ ПЛАН ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ

ПРИМЉЕНО: 01 SEP 2022				
Орган	Орган. јединица	Број	Прилог	Вредност
II	01			
II	01	30 м. т.		
IV	01			
T	01	30 м. т.		
T	01	30 м. т.		
III	02			
III	05			
IV	01			

Градска управа Бор

- Градоначелнику Бора, господину Александру Миликићу
- Заменику градоначелника, господину Миљивоју Јанковићу
- Градском већу, господину Игору Јанковићу
- Председнику скупштине града Бора, господину Драгану Жикићу
- Заменику председника скупштине града Бора, господину Ивану Вучковићу
- Одељењу за привреду и друштвене делатности
- Одељењу за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове
- Савету за безбедност саобраћаја при ГУ Бор
- Ј.К.П. за стамбене услуге - Управљачу пута на територији града Бора

ЗАШТО НАМ ЈЕ ПОТРЕБАН ПЛАН ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ

У Извештају Агенције за безбедност саобраћаја за период од 2016. до 2020. год. се наводи је укупан број регистрованих саобраћајних незгода на територији града Бора 609.

У тим саобраћајним незгодама:

- Повређено је 27 деце, док смртно страдале није било;
- Погинуло је двоје пешака, док је 86 повређено;
- Погинуо је један бициклиста, док је 12 повређено;
- Погинуло је троје младих лица (15-30 год.), док је 144 повређено;
- Погинуло је четири старијих лица (65+), док је 66 повређено;
- Погинуо је један возач мотоцикла, док је 26 повређено;
- Погинуло је шесторо возача и путника у путничком возилу, док је 268 повређено;

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS

Swiss Intercooperation

Gradanske
inicijative

Саобраћајни проблеми који се препознају у Бору: број регистрованих аутомобила расте из године у годину, па је степен моторизације све већи. Аутомобилски саобраћај (посебно паркирање) заузима све веће површине јавног простора, а често на ручун површина које користе деца, пешаци, старија лица и особе са инвалидитетом. Док су гужве и загушења свакодневна слика у нашем граду.

Инфраструктура коју користе пешаци је у лошем стању (добар део градских насеља и нема инфраструктуру за пешаке) и нередовно се одржава. Не постоје бицикличке стазе/траке као ни друга бицикличка инфраструктура (нпр. паркинг), па се бициклисти крећу заједно за возилима и пешацима и не осећају се безбедно у саобраћају. Кретању особа са инвалидитетом и потешкоћама у кретању не придаје се довољно значаја. Јавне површине и установе су неприступачне са особе са инвалидитетом, што доводи до тога да јавне просторе не користе подједнако све друштвене групе, што не би смео да буде случај. Такође безбедност учесника у саобраћају у Бору није на завидном нивоу.

На ГИС платформи www.bicibor.rs можете се упознати са горе наведеним проблемима.

Улица је основни архитектонски простор града, и није намењена само за кретање моторних возила већ и за кретање осталих учесника у саобраћају (пешака, деце, бициклиста, старијих лица, особа са инвалидитетом итд.) и од ње зависи живот насеља и људи који ту живе.

Унапређење саобраћајног и урбанистичког простора на територији града Бора је незамисливо без примене „Хуманог инжењеринга“, концепта који захтева другачији приступ решавању проблема и другачије обликовање саобраћајног и урбанистичког простора уз примену иновативних, практичних и једноставних решења која би задовољила све учеснике у саобраћају.

Да би дошли до задовољавајућег решења потребно је сагледавање целокупне уличне мреже града Бора и предузимање низа саобраћајно-регулативних, грађевинских, урбанистичких и архитектонских мера чији би циљ био формирања јединственог и безбедног простора доступног за све кориснике.

Другим речима, уређењем града Бора треба се фокусирати на човека и стварим захтевима и потребама које имају његови грађани.

Мобилност је пре свега кретање људи а не моторних возила!

ОПРАВДАНOST ИНИЦИЈАТИВЕ

Сматрамо да је потребно организовати округли сто у Градској управи са представницима горе наведених одељења и актера у циљу дефинисања реалних могућности и капацитета које Градска управа Бор тренутно има. На округлом столу би детаљно представили функционисање ГИС платформе www.bicibor.rs и све погодности и користи које би Градска управа имала од реализације иницијативе која је пред Вама. Округли сто може послужити и као основ за формирање Саобраћајно-урбанистичког тима. Услов за креирање и унапређење техничког регулисања саобраћаја је да град

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS
Swiss Intercooperation

Gradanske
inicijative

SIGURNE STAZE

3. oktobar 91/12, 19210 Bor

РБ: 111888309

Матични број: 28299150

www.sigurnestaze.com

ЗАЈЕДНО ЗА
АКТИВНО ГРАЂАНСКО
ДРУШТВО

Бор донесе и усвоји **План одрживе урбане мобилности**, као и **измене Одлуке о техничком регулисању саобраћаја на територији града Бора**. За креирање поменутих јавних политика Вам нудимо нашу професионалну, саветодавну и стручну помоћ.

У прилог томе говоре и резултати нашег истраживања. Наиме, велики проценат Борана (87,68%) сматра да је потребно да град Бор донесе **План одрживе урбане мобилности**. Развој и имплементација Плана одрживе урбане мобилности треба да прате и **измене Одлуке о техничком регулисању саобраћаја на територији града Бора**. Такође, велики проценат грађана Бора сматра да је потребно **изменити Одлуке о техничком регулисању саобраћаја на територији града Бора (89,66%)** и прилагодити је тренутном саобраћајном систему.

Највећи проценат испитаника (на скали од 1 до 5, где је 1 најнижа а 5 највиша оцена) је безбедност саобраћаја у Бору оценио добром оценом (41,09%), а потом следи довољна оцена (35,15%). С друге стране, свега 1,98% испитаника сматра да је безбедност саобраћаја у Бору одлична.

Разлог овако лоших оцена стања безбедности саобраћаја у Бору, може бити повезан и са лошим оценама грађана о томе какво је **поступање возача према рањивим учесницима у саобраћају**. Највећи проценат испитаника (35%) поступање возача оцењује довољном оценом, а потом следе добра (32%) и недовољна (27%). Док нико од испитаника није дао највећу оцену за стање безбедности деце у саобраћају на територији града Бора.

Како би дошли до задовољавајућег решења потребно је **формирање Саобраћајно-урбанистичког тима** при ГУ Бор који би се бавио креирањем јавних политика за **одрживи развој града** уз активно учествовање Градског већа, Скупштине града Бора, Одељења за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове, Одељења за привреду и друштвене делатности, Савета за безбедност саобраћаја и локалног управљача пута. У креирању јавних политика и дефинисање плана и деловања поменутог тима наше удружење Вам стоји на располагању.

Ово је свакако веома дуг пут који почиње снагом аргумената, којом можемо да се трудимо да **укажемо на потребе промене свести грађана, надлежних и струке**. Такође смо свесни да је та промена неминовна, јер у супротном ће нам **комплетан јавни простор бити заузет аутомобилима**, што паркираним, што њима намењеном инфраструктуром.

Требало би свако само да погледа улицу у којој живи и видеће који је однос јавног простора намењен моторном саобраћају а који осталим учесницима у саобраћају.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS
Swiss Intercooperation

Gradanske
inicijative

ЦИЉЕВИ И КЉУЧНИ ИСХОДИ ПЛАНА ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ ЗА ГРАД БОР

План одрживе урбане мобилности представља стратешки документ који се надовезује на постојећу праксу у планирању саобраћаја. Принцип планирања одрживе урбане мобилности тренутно примењује 27 европских земаља¹.

За разлику од традиционалног планирања саобраћаја, План одрживе урбане мобилности подразумева "интеграцију, партиципацију и евалуацију" као основне принципе, како би задовољио постојеће и будуће потребе становника за мобилношћу, те осигурао бољи квалитет живота у градовима и њиховој околини¹.

Главни циљ одрживог урбаног саобраћаја јесте да пружи и осигура доступност и безбедну мобилност за целокупну урбану популацију, без обзира на њихов друштвено-економски статус (пол и приход), на начин који неће угрозити животну средину. Другим речима, одржива мобилност треба да послужи као путоказ за активности и инфраструктурни развој који ће осигурати пожељни ниво мобилности и смањити емисије гасова са ефектом стаклене баште из сектора саобраћаја.

Развој Плана одрживе урбане мобилности треба да буде тесно повезан и у складу са циљевима и приоритетима постављеним у другим стратешким и документима програмске политике заједнице. Треба ваљано размотрити и заједничке дугорочне циљеве и стратегије, као и националне развојне циљеве, приоритете и планове о интеграцији саобраћајне мреже².

ПЛАН ОДРЖИВОГ УРБАНОГ САОБРАЋАЈА ЗА ГРАД БОР ТРЕБА ДА ОБУХВАТИ СЛЕДЕЋЕ ЦИЉЕВЕ²:

- Разумевање тренутних путних карактеристика и предвиђање путних потреба за одређени плански период;
- Да мобилност постане приоритет за све друштвено-економске групе;
- Да се процени утицај урбаног планирања саобраћаја на животну средину, на основу путне потражње и технолошких избора;
- Интеграција транспортних опција са структуром коришћења земљишта и планираним регионалним развојем, као и стварање алтернативних транспортних опција са циљем постизања мобилности са ниским садржајем угљеника;

¹ Одржива урбана мобилност: шанса за развој одрживих градова у Србији, К. Даниловић, В. Ђорић, Београд 2020. год.

² Водич кроз одрживу урбану мобилност: животна средина и енергетика, Елена Гаврилова, Београд: Програм Уједињених нација за развој, 2015 год.

SIGURNE STAZE

3. oktobar 91/12, 19210 Bor

PIB: 111888309

Matični broj: 28299150

www.sigurnestaze.com

ZAJEDNO ZA
AKTIVNO GRAĐANSKO
DRUŠTVO

- Razviti plan mobilnosti koji je ekonomski, socijalno, ekološki i tehnološki održiv, sa ciljem postizanja niskog sadržaja ugljenika, kao i uključivanje takvog plana u razvojne urbanističke i transportne planove;
- Predložiti program za uspješno sprovođenje oдабраних интервенција;
- Obratiti одговарајућу пажњу на пешаке и немоторизована превозна средства у оквиру планирања саобраћаја;

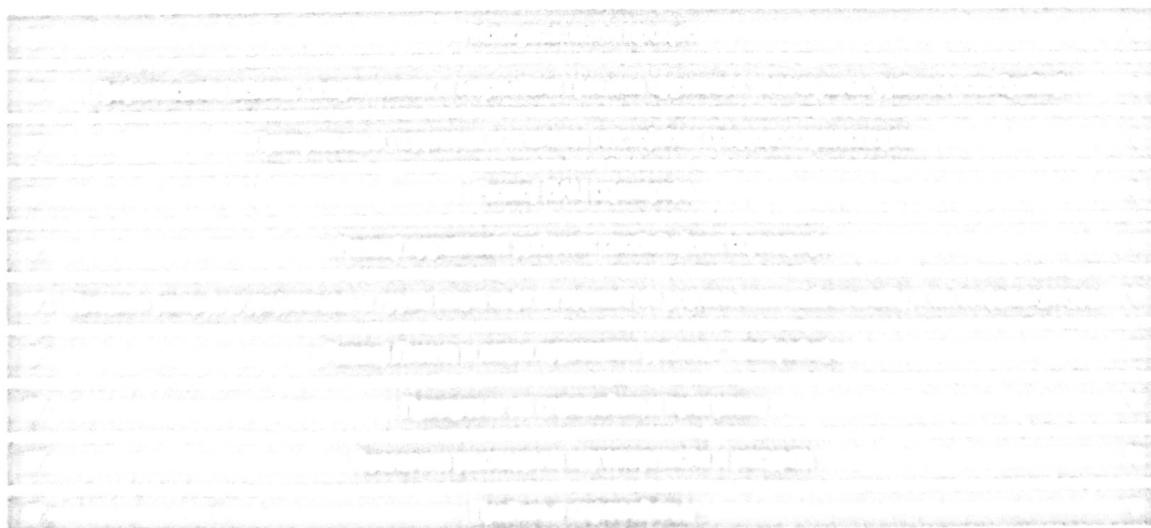
ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ СУ²:

- Побољшање мобилности свих друштвено-економских група;
- Смањење емисије CO₂ у односу на BAU (*business-as-usual*) сценарио;
- Побољшање квалитета ваздуха у односу на BAU сценарио;
- Побољшање сигурности и безбедности пешака и немоторизованог транспорта;
- Смањење буке;
- Економске користи и мања употреба фосилних горива;

ГЛАВНЕ ФАЗЕ ИЗРАДЕ ПЛАНА ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ ЗА ГРАД БОР²

Израда Плана и мера одрживе урбане мобилности је свеобухватан задатак у којем треба ускладити много различитих оцена, процеса и активности, а притом указати на исти скуп циљева и приоритета.

Главне фазе израде Планова одрживе урбане мобилности су:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS

Swiss Intercooperation

Gradanske
inicijative

Потребно је урадити свеобухватну и напредну процену постојеће саобраћајне инфраструктуре и инфраструктуре објеката за сваки транспортни модул (моторна возила, мопеди и мотоцикли, пешачење, употреба бицикла и јавни превоз). Преглед треба да обухвати све врсте објеката и садржаја, укључујући опис коловоза, опис раскрснице, осветљења, паркинг простора, паркинг трошкова и параметара везаних за оперативно одржавање и управљање.

За сваки режим постоје различити захтеви у циљу обезбеђења лаке, удобне и сигурне мобилности. Стога је неопходно проценити постојећи квалитет инфраструктуре у вези са сваким режимом, утицај сваке врсте транспорта на животну средину и климатске промене и одрживост потенцијала и принципа. Осим тога, неопходно је проценити квалитет система кроз параметре као што су проток саобраћаја, кашњење, фреквенција, загушење и време чекања.

Следећа табела садржи детаљне техничке процене које ће помоћи техничким стручњацима у прикупљању података потребних за процену постојећег транспортног система, развоја модела и калибрације (симулација протока саобраћаја, *umt*)²:

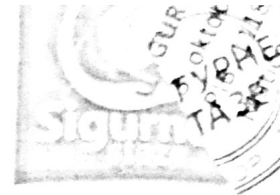
ПЕШАЧКА ИНФРАСТРУКТУРА	КАВАЛИТЕТ СТАЗЕ	Ширина Једнострана / обострана Неприкидност Сметње од стране других активности / возила Стање асфалта Расвета Јасне ознаке
	РАСКРСНИЦЕ	Сигнализовани прелаз Ниво / подигнути прелаз Алати за успоравање саобраћаја, успоривачи брзине Непосредни прелаз Удаљеност прелаз
	ПРИСТУП	Пристап аутобуским стајалиштима без препрека Пристап пешачким стазама без препрека
ИНФРАСТРУКТУРА ЗА БИЦИКЛЕ	КАВАЛИТЕТ СТАЗЕ ЗА БИЦИКЛЕ	Биклицистичке стазе Ширина биклицистичких стаза Једнострана / обострана Сметње других активности / возила Расвета Стање асфалта
	РАСКРСНИЦЕ	Сигнализовани прелаз Алати за успоравање саобраћаја Алати за успоравање саобраћаја за пристап непозрепостима
	ПАРКИНГ ЗА БИЦИКЛЕ	Брзо паркирање Удаљеност паркирања до станице јавног превоза Таксе за паркирање
ПРЕГЛЕД ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА МОТОРНА ВОЗИЛА	ПУТНА ИНФРАСТРУКТУРА	Брзо паркирање Промена брзине на различитим путевима Прелаз границе путева Расвета
	РАСКРСНИЦЕ	Директне раскрснице, симметричне, асиметричне, централне, периферне раскрснице Време чекања за сваки правца Фаза сигнализације
	ПАРКИНГ	Паркинг простор Брзо паркирање Таксе за паркирање по зони

СИСТЕМ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА	ИНФРАСТРУКТУРА	Идентификација аутобуских трака (као и осталих) Просечна брзина на различитим путевима Број застављања Стајалишта Просечна удаљеност између стајалишта Локација стајалишта у односу на раскрснице Погодности за путнике на стајалиштима Број терминала
	АУТОБУСКЕ / ТРАМВАЈСКЕ СТАНИЦЕ	
	ДЕТАЉИ УПОТРЕБЕ ВОЗНОГ ПАРКА	Број аутобуса / трамваја по врстама (Стандард, мали, нископодни, горњо које се користе и подиште старости) Стопа искоришћености возног парка Саобраћани километри Просечни број километара по аутобусу / трамвају дневно Просечна заузетост у шпеди и просечна заузетост Укупан број путника на дан Детаљи руте
	ТРОШКОВИ И ТАКСЕ	Попуне руте Просечна брзина руте Позаданост укупне Трошкови и таксе Оперативна цена по км Структура карте Приход по км Добитак / губитак
	ПРЕГЛЕД ТЕРЕТНОГ ТРАНСПОРТНОГ СИСТЕМА	Кретање теретних возила Паркинг за теретна возила
	ПРЕГЛЕД СТАЊА САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА	Обим саобраћаја на раскрсницима, по транспортном модулу Дужина реда по транспортном модулу Кашњење по транспортном модулу Брзина кретања по транспортном модулу
	ПРЕГЛЕД БЕЗБЕДНОСТИ У САОБРАЋАЈУ	Број незгода (по транспортном модулу, старости, укупних и локалних) Број жртава укључених у саобраћајне незгоде (по транспортном модулу, старости и локацији)
	ПРЕГЛЕД БЕЗБЕДНОСТИ	Пријављена кривична дела (покупљачи и сексуално узнемиравачи) разврстана по режиму и локацији

КАКО ДО ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ У БОРУ²

- Промоција немоторизованих врста транспорта;
- Развој висококвалитетне инфраструктуре за бициклисте и пешаке;
 - Побољшана безбедност саобраћаја;
 - Кратке и брзе руте од почетка до одредишта;
 - Побољшани комфор за бициклизам: добре површине, знатан простор и смањени прекид од стране других учесника у саобраћају;
 - Пријатно, социјално, сигурно и еколошки безбедно окружење, без загађења и буке;
 - Логичне и кохезивне руте.

- могућности за
- Побољшана инфраструктура за паркинг бицикла и могућности за мултимодални превоз;
 - Развој паметне секундарне инфраструктуре, информационих система и софтверских алата;
 - Кампање за подизање свести;
 - Мање криминала и страха од незгода на пешачким и бициклистичким стазама;
 - Едукација становништва о предностима немоторизованог транспорта;
 - Програми о безбедним путевима до школа;
 - Комуникациона платформа са грађанима у задовољавању њихове потребе за мобилности;
 - Ефикасна и свеобухватна кампања за усвајање еко начина вожње;
 - Висококвалитетни јавни превоз;
 - Промоција употребе градског превоза;
 - Промоција употребе електричних возила;
 - Промоција енергетски ефикасних возила и возила са ниском емисијом угљеника;
 - Свеобухватна мобилност;
 - Одрживо управљање паркингом;
 - Урбана логистика и политика која се односи на теретна возила;

ПРЕДНОСТИ ЗА ГУ БОР

Сигурне стазе су у склопу пројекта „Крећи се одрживо-Бор на два точка“ дизајнирале прву ГИС (географски информациони системи) платформу за бициклисте у региону (доступна на www.bicibor.rs) и тиме створиле предност и бенефите за Градску управу Бор коју нема ни један град/општина у региону, што граду даје предност у односу на друге градове/општине у Р. Србији.

Платформа је била представљена на међународној конференцији „Добра пракса у друмском саобраћају и транспорту“ и на конференцији „Партнерства за отворену управу-ПОУ (Open Government Partnership-OGP)“ у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе, док ћемо наредне године платформу представити на међународној конференцији „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“.

ГИС платформа и предлог наше иницијативе је у вези са циљевима проглашене декаде безбедности саобраћаја (2021. до 2031.) од стране Уједињених нација, као и са једним од циљева одрживог развоја Уједињених нација који носи назив „Одрживи градови и заједнице“ који има за циљ стварање одрживих градова – градова који су приступачни, са добрим системом јавног превоза, бициклистичком и пешачком инфраструктуром и великим бројем зелених површина.

SIGURNE STAZE

Бор, октобар 91/12, 19210 Bor

Телефон: 011 888 309

Матични број: 28299150

www.sigurnestaze.com

act

ЗАЈЕДНО ЗА
АКТИВНО ГРАЂАНСКО
ДРУШТВО

Пошто су Сигурне стазе део **CIVINET** мреже југоисточне Европе за одрживу урбану мобилност и Бициклистичке уније Србије, као и део радне групе за писање Националне стратегије за развој бициклизма у Р. Србији имаћете нашу стручну и професионалну подршку у креирању саобраћајног система који ће бити прилагођен рањивим учесницима у саобраћају (*деца, пешаци, бициклисти, особе са инвалидитетом и старија лица*).

О нашем раду и утицају говори и податак да је у периоду од марта до августа 2022. год. информације и вести о пројекту пренело преко **60 портала** широм Србије и да смо **девет пута гостовали на телевизији**. Само са наших профила на друштвеним мрежама смо у поменутом периоду допрели до преко **500 000** људи.

Иницијатива се реализује у склопу пројекта „**Крећи се одрживо - Бор на два точка**“ који је је добио подршку пројекта Владе Швајцарске „**Заједно за активно грађанско друштво – АКТ**“, који спроводе **Helvetas Swiss Intercooperation** и Грађанске иницијативе.

Да град Бор буде безбедан, приступачан и саобраћајно уређен!

С поштовањем,

Игор Велић, мастер инж. саобраћаја

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS
Swiss Intercooperation

Gradanske
inicijative